

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор

Руслана КОЗБУР

31 серпня 2023 р.

Освітня програма
Тернопільської загальноосвітньої
школи I – III ст. № 23
Тернопільської міської ради
Тернопільської області
(I рівень)
2023 –2024 навчальний рік

СХВАЛЕНО

на засіданні педагогічної ради

протокол від 31.08.2023 № 1

Зміст

Розділ I Пояснювальна записка	3-8
Розділ II Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою	9-11
Розділ III Перелік варіантів типових навчальних планів. Загальний обсяг навчального навантаження	12-18
Розділ IV Опис очікуваних результатів навчання за освітніми галузями	18-22
Розділ V Форми організації освітнього процесу	22-23
Розділ VI Опис інструментарію оцінювання	24-29
Додаток Навчальні плани	30-33

Розділ І

Пояснювальна записка

Комунальна установа Тернопільська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів № 23, знаходиться в міській комунальній власності, є юридичною особою, має самостійний баланс, рахунок в установі банку, печатку, штамп, ідентифікаційний номер. Засновником навчального закладу є Тернопільська міська рада.

Тип закладу – загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів.

Мовою освітнього процесу в закладі є українська мова.

Метою освітньої діяльності закладу є надання якісної повної загальної середньої освіти дітям шкільного віку мікрорайону школи, забезпечення їх всебічного розвитку, виховання і самореалізації особистості, через формування ключових компетентностей, необхідних кожній сучасній людині для успішної життєдіяльності, яка здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, відповідальності, трудової діяльності та громадянської активності.

Основним засобом реалізації мети закладу загальної середньої освіти є формування в учнів компетентностей, визначених Законом України «Про освіту» та Державними стандартами.

Основними завданнями закладу є:

- упроваджувати інноваційні технології навчання як найважливіші інструменти, за допомогою яких нова освітня парадигма може бути впроваджена до життя
- викладати навчальні предмети (інтегровані курси) способами, що є найбільш прийнятними для осіб відповідного віку, у тому числі для осіб з особливими освітніми потребами
- використовувати розвиваючі засоби й методи навчання, що враховують вікові освітні особливості учнів та сприяють успішному засвоєнню змісту навчання і розвитку дитини, у тому числі для осіб з особливими освітніми потребами
- сприяти постійному вдосконаленню знань і навичок особистості, розвитку творчих здібностей відповідно до потреб часу
- забезпечити соціально-педагогічні відносини, що зберігають фізичне, психічне та соціальне здоров'я учнів
- створити:

* безпечні та психологічно комфортні умови освітнього процесу на основі використання здоров'язберезувальних технологій

* атмосферу толерантності, довіри, взаємоповаги для посилення мотивації здобувачів освіти до навчання, для розвитку здатності до самоосвіти, до навчання впродовж життя

* умови для здобуття громадянської освіти, спрямованої на формування компетентностей громадянського суспільства, забезпечення верховенства права, прав і свобод людини і громадянина

- вести подальший розвиток тісної співпраці закладу освіти та батьківської громадськості на основі «педагогіки партнерства».

Освітня програма школи I ступеня Тернопільської загальноосвітньої школи I-III ступенів №23, розроблена з урахуванням нормативних документів, а саме:

- основних вимог Конституції України
- Закону України «Про освіту»
- Закону України «Про повну загальну середню освіту»
 - постанови Кабінету Міністрів України від 28.07.2023 № 782 «Про початок навчального року під час воєнного стану в Україні»
- розпоряджень Кабінету Міністрів України від:
 - * 14 грудня 2016 р. №988-р «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року»
 - * 13 грудня 2017 р. №903-р «Про затвердження плану заходів на 2017-2029 роки із запровадження Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» (зі змінами, внесеними згідно з розпорядженнями КМУ № 592-р від 22.08.2018, № 251-р від 17.04.2019)
- Державного стандарту початкової освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 № 87 «Про затвердження Державного стандарту початкової освіти», у редакції постанови КМУ від 24.07.2019 року №688
- наказів Міністерства освіти і науки України:
 - від 12.08.2022 №743-22 «Про затвердження типових освітніх програм для 1-2 та 3-4 класів закладів загальної середньої освіти»

- від 16.04.2018 №367 «Про затвердження Порядку зарахування, відрахування та переведення учнів до державних та комунальних закладів освіти для здобуття повної загальної середньої освіти»
- від 20.02.2002 року №128 «Про затвердження Нормативів наповнюваності груп дошкільних навчальних закладів (ясел-садків) компенсуючого типу, класів спеціальних загальноосвітніх навчальних шкіл (шкіл-інтернатів), груп подовженого дня і виховних груп загальноосвітніх навчальних закладів усіх типів та Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у загальноосвітніх навчальних закладах»
- від 13.07.2021 №813 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти»
- Положення про індивідуальну форму навчання в системі загальної середньої освіти, затвердженого наказом МОН України від 10.07.2019 року № 955
- Положення про дистанційну форму здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженого наказом МОН України від 08.09.2020 року № 1115, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 28 вересня 2020 року за № 941/35224
- Порядку організації інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти, затвердженого постановою КМУ від 15.09.2021 року № 957
- постанов КМУ від 26 лютого 2020 № 143 «Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України»
- Порядку створення груп подовженого дня у державних і комунальних закладах загальної середньої освіти, затвердженого наказом МОН України від 25.06.2018 року № 677
- Санітарного регламенту, затвердженого наказом МОЗ від 25 вересня 2020р. №2205 «Про затвердження Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти» зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 10 листопада 2020 р. за № 1111/35394 (зі змінами)
- Листів Міністерства освіти і науки України від :
 - 28.08.2023 № 1/12816-23 «Про проведення Першого уроку»
 - 24.08.2023 № 1/12702-23 «Щодо організації виховного процесу в закладах освіти у 2023/2024 навчальному році»
 - 16.08.2023 № 1/12186-23 «Про організацію 2023/2024 навчального року в закладах загальної середньої освіти»
 - 14.08.2023 № 1/12038-23 «Про переліки навчальної літератури та навчальних програм, рекомендованих Міністерством освіти і науки України

для використання в освітньому процесі закладів освіти у 2023/2024 навчальному році»

-17.05.2023 № 1/6990-23 «Про підготовку закладів освіти до нового навчального року та проходження осінньо-зимового періоду 2023/24 року»

- Положення про сертифікацію педагогічних працівників (зі змінами від 24.12.2019 р.)
- Інструкції з діловодства у закладах загальної середньої освіти
- Статуту закладу.

У 2023-2024 навчальному році у закладі функціонує 17 початкових класів:

Відповідно до Постанови КМУ від 28.07.2023 №782 «Про початок навчального року під час воєнного стану в Україні» 2023/2024 навчальний рік у закладі загальної середньої освіти триватиме з 1 вересня 2023 року до 31 травня 2024 року.

Закон України «Про внесення змін до деяких законів України в сфері освіти щодо врегулювання окремих питань освітньої діяльності в умовах воєнного стану» на період тривалості воєнного стану призупиняє дію положення частини третьої статті 10 Закону України «Про повну загальну середню освіту» в частині тривалості освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти не менше 175 навчальних днів. Тому 2023/2024 н.р. може тривати більше або менше 175 днів, при умові повного виконання навчальних програм.

У 2023/2024 н. р. навчальні заняття організовуються за семестровою системою (орієнтовно):

І семестр - з 1 вересня 2023 року по 12 грудня 2023 року

ІІ семестр - з 08 січня 2024 року по 31 травня 2024 року.

Упродовж навчального року для учнів проводяться канікули (орієнтовно):

осінні - з 23 жовтня 2023 року по 29 жовтня 2023 року

зимові - з 13 грудня 2023 року по 07 січня 2024 року

весняні - з 22 березня 2024 року по 31 березня 2024 року.

Освітній процес організовується в безпечному освітньому середовищі з використанням технологій дистанційного навчання та офлайн режимі.

Тривалість уроків:

- у 1-х класах - 35 хв;
- у 2-4-х класах – 40 хв;

Тривалість перерв між навчальними заняттями відповідає вимогам Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 25.09.2020 року №2205.

Згідно зі ст. 9 Закону України «Про освіту» загальна середня освіта в закладі освіти організована за інституційною (очною (денною) формою, за потреби заклад освіти може організувати індивідуальні форми здобуття освіти (зокрема екстернатну, сімейну (домашню), педагогічний патронаж), реалізовувати індивідуальну освітню траєкторію учня.

Індивідуальна (екстернатна, сімейна (домашня), педагогічний патронаж) форма навчання організовується відповідно до Положення про індивідуальну форму навчання в системі загальної середньої освіти, затвердженого наказом МОН України від 10.07.2019 року № 955, листа МОН України від 15.06.2022 №1/6435-22 «Щодо забезпечення освіти осіб з особливими освітніми потребами».

Заклад забезпечує умови для навчання дітей з особливими освітніми потребами (ООП). Відповідно до ст. 20 Закону України «Про освіту» для дітей з ООП організовується інклюзивне навчання згідно з Порядком організації інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти, затвердженого постановою КМУ від 15 вересня 2021 р. №957.

Формат навчання залежить від безпекової ситуації в Україні. Відповідно до рекомендаційних положень листа МОН від 16.08.2023 № 1/12186-23 «Про організацію 2023/2024 навчального року», освітній процес в очному режимі запроваджується в приміщеннях або будівлях закладу освіти тільки в межах розрахункової місткості споруд цивільного захисту, що можуть бути використані для укриття учасників освітнього процесу в разі включення сигналу «Повітряна тривога» або інших відповідних сигналів оповіщення. Якщо потужності споруд цивільного захисту є недостатніми для укриття для всіх учасників освітнього процесу, то він може бути організований шляхом розподілу навчального часу в межах годин (змін) упродовж дня, тижня, місяця або семестру.

Під час освітнього процесу, що відбуватиметься в очному режимі, у разі звучання сигналу «Повітряна тривога» або інших сигналів оповіщення, керівництво закладу освіти, учителі забезпечують переривання процесу навчання, що здійснюється в приміщенні закладу освіти, та організовують швидку евакуацію дітей в укриття за раніше відпрацьованим алгоритмом дій.

Головною умовою для очної форми навчання, навіть при наявності облаштованого укриття, є згода батьків.

У залежності від безпекової ситуації в Україні, форма організації освітнього процесу може змінюватися впродовж навчального року.

Під час воєнного стану в Україні, виникнення епідемічної ситуації, введення протиепідемічних заходів та неможливості здобувачам освіти відвідувати заклад, навчання учнів здійснюється з використанням технологій дистанційного навчання згідно з Положенням про дистанційну форму здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженим наказом МОН України від 08.09.2020 року №1115, відповідно до навчального плану та розкладу.

Розділ II

Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою

Початкова освіта – це перший рівень повної загальної середньої освіти, який відповідає першому рівню Національної рамки кваліфікацій.

Метою початкової освіти є всебічний розвиток дитини, її талантів, здібностей, компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування цінностей та розвиток самостійності, творчості, допитливості, що забезпечують її готовність до життя в демократичному й інформаційному суспільстві, продовження навчання в основній школі.

Відповідно до пункту 4 ст. 12 Закону України «Про освіту» початкова освіта здобувається, як правило, з шести років. Діти, яким на початок поточного навчального року виповнилося сім років, повинні розпочинати здобуття початкової освіти цього ж навчального року. Діти, яким на 1 вересня поточного навчального року не виповнилося шести років, можуть розпочинати здобуття початкової освіти цього ж навчального року за бажанням батьків або осіб, які їх замінюють, якщо їм виповниться шість років до 1 грудня поточного року.

Згідно з пунктом 5 ст. 12 Закону України «Про освіту» особи з ООП можуть розпочинати здобуття початкової освіти з іншого віку, а тривалість здобуття ними початкової та базової середньої освіти може бути подовжена з доповненням освітньої програми корекційно-розвитковим складником.

Інклюзивне навчання – це комплексний процес забезпечення рівного доступу до якісної освіти дітям з особливими освітніми потребами шляхом організації їх навчання у загальноосвітньому навчальному закладі на основі застосування особистісно орієнтованих методів навчання, з урахуванням індивідуальних особливостей навчально-пізнавальної діяльності таких дітей.

У початкових класах закладу створено 3 класи з інклюзивним навчанням де навчається 3 учні з ООП, з метою реалізації права дітей з особливими освітніми потребами на освіту за місцем проживання, їх соціалізацію та інтеграцію в суспільстві відповідно до:

- Законів України «Про освіту»;
- «Про повну загальну середню освіту»;
- постанови КМУ «Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах» від 15.09.2021 №957;
- листів МОН України «Про організацію інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах» від 18.05.2012 року № 1/9 – 384,

від 25.09.2012 року, № 1/9-675 «Щодо посадових обов'язків асистента вчителя», від 15.06.2022 №1/6435-22 «Щодо забезпечення освіти осіб з особливими освітніми потребами»;

- наказу МОН України від 08.06.2018 року № 609 «Про затвердження Примірною положення про команду психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами в закладі загальної середньої та дошкільної освіти»;
- висновків ІРЦ Тернопільської міської ради про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку дитини;
- заяв батьків.

Освітній процес у класі з інклюзивним навчанням здійснюється відповідно до типових навчальних планів загальноосвітніх навчальних закладів, з урахуванням індивідуальних особливостей навчально-пізнавальної діяльності дитини з ООП.

Індивідуальна програма розвитку розробляється командою супроводу (відповідно до Положення про команду психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами в закладі) із обов'язковим залученням батьків, з метою визначення конкретних навчальних стратегій і підходів до навчання дитини з особливими освітніми потребами. Вона містить загальну інформацію про учня, рівень підтримки, відомості про особливості розвитку учня (особливі освітні потреби, стан здоров'я, фізичний і мовленнєвий розвиток, когнітивну, емоційно-вольову сферу, навчальну діяльність, наявний рівень знань і вмінь учня, систему додаткових освітніх та соціальних потреб учня, види психолого-педагогічної допомоги, що надається під час проведення у позаурочний час корекційно-розвиткових занять, характеристику учня, види необхідної адаптації навчальних матеріалів та за потреби індивідуальний навчальний план).

Протягом усього навчального року здійснюється психолого-педагогічний, методичний супровід дітей з особливими освітніми потребами працівниками психологічної служби (практичним психологом, соціальним педагогом) закладу та педагогічними працівниками.

Практичний психолог закладу надає систематичну консультативну допомогу педагогічним працівникам, які викладають в інклюзивному класі, у створенні сприятливих умов адаптації, психологічно комфортного перебування в учнівському колективі учня з особливими освітніми потребами, вивчає стан адаптації.

Особливістю освітнього процесу дітей з ООП є його корекційна спрямованість. В індивідуальному навчальному плані передбачаються години

для проведення корекційно-розвиткових занять з урахуванням висновку про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку дитини, а саме:

- розвиток мовлення
- корекція розвитку

Такі години не враховуються під час визначення гранично допустимого тижневого навчального навантаження дитину з ООП.

Корекційно-розвиткові заняття проводяться вчителем-логопедом та практичним психологом.

Особистісно орієнтоване спрямування освітнього процесу забезпечує асистент вчителя, який бере участь у розробленні та виконанні індивідуальної навчальної програми та плану, адаптує навчальні матеріали з урахуванням індивідуальних особливостей навчально-пізнавальної діяльності дитини з ООП.

Оцінювання навчальних досягнень дитини з ООП здійснюється згідно з критеріями оцінювання навчальних досягнень учнів та обсягом матеріалу, визначеним індивідуальною навчальною програмою.

Учні з ООП залучаються до позакласних і позашкільних заходів з урахуванням їх інтересів, побажань, індивідуальних особливостей та стану здоров'я.

Розділ III

Перелік варіантів типових навчальних планів . Загальний обсяг навчального навантаження

Навчання здійснюється за освітніми програмами, затвердженими МОН України, Інститутом модернізації змісту освіти та підручниками, що за результатами конкурсного відбору отримали гриф «Рекомендовано для використання в закладах загальної середньої освіти».

Початкова освіта передбачає поділ на два цикли – 1–2 класи і 3–4 класи, що враховують вікові особливості розвитку та потреб дітей і дають можливість забезпечити подолання розбіжностей у їхніх досягненнях, зумовлених готовністю до здобуття освіти.

Освітній процес у закладі I ступеня організовано за Типовими освітніми програмами, розробленими під керівництвом Шияна Р.Б.

Програми визначають загальний обсяг навчального навантаження на тиждень, забезпечують взаємозв'язки окремих предметів, їх інтеграцію та логічну послідовність вивчення, які будуть подані в рамках навчальних планів:

Клас	Освітня програма	Навчальний план
1-А, Б, Г	Типова освітня програма, розроблена під керівництвом Шияна Р.Б.	Типовий навчальний план для 1-2 класів початкової школи з українською мовою навчання до типової освітньої програми, розробленої під керівництвом Шияна Р.Б., затвердженої наказом МОН України від 12.08.2022 року № 743-22 «Про затвердження типових освітніх програм для 1-2 класів закладів загальної середньої освіти»
1 – В	Типова освітня програма, розроблена під керівництвом Шияна Р.Б. та за Освітньою програмою закладу з корекційно – розвитковим складником для дітей з тяжкими порушеннями мовлення	Типовий навчальний план для 1-2 класів початкової школи з українською мовою навчання до типової освітньої програми, розробленої під керівництвом Шияна Р.Б., затвердженої наказом МОН України від 12.08.2022 року № 743-22 «Про затвердження типових освітніх програм для 1-2 класів закладів загальної середньої освіти»

2-А, Б, Г	Типова освітня програма, розроблена під керівництвом Шияна Р.Б.	Типовий навчальний план для 1-2 класів початкової школи з українською мовою навчання до типової освітньої програми, розробленої під керівництвом Шияна Р.Б., затвердженої наказом МОН України від 12.08.2022 року № 743-22 «Про затвердження
		типових освітніх програм для 1-2 класів закладів загальної середньої освіти»
2 – В	Типова освітня програма, розроблена під керівництвом Шияна Р.Б. та за Освітньою програмою закладу з корекційно – розвитковим складником для дітей з тяжкими порушеннями мовлення	Типовий навчальний план для 1-2 класів початкової школи з українською мовою навчання до типової освітньої програми, розробленої під керівництвом Шияна Р.Б., затвердженої наказом МОН України від 12.08.2022 року № 743-22 «Про затвердження типових освітніх програм для 1-2 класів закладів загальної середньої освіти»
3-А, Б, В, Г,	Типова освітня програма, розроблена під керівництвом Шияна Р.Б.	Типовий навчальний план для 3-4 класів початкової школи з українською мовою навчання до типової освітньої програми, розробленої під керівництвом Шияна Р.Б., затвердженої наказом МОН України від 12.08.2022 року № 743-22 «Про затвердження типових освітніх програм для 3-4 класів закладів загальної середньої освіти»
4- Б	Типова освітня програма, розроблена під керівництвом Шияна Р.Б. та за Освітньою програмою закладу з корекційно – розвитковим складником для дітей з тяжкими порушеннями мовлення	Типовий навчальний план для 3-4 класів початкової школи з українською мовою навчання до типової освітньої програми, розробленої під керівництвом Шияна Р.Б., затвердженої наказом МОН України від 12.08.2022 року № 743-22 «Про затвердження типових освітніх програм для 3-4 класів закладів загальної середньої освіти»
4-А, В, Г,Ж	Типова освітня програма, розроблена під керівництвом Шияна Р.Б.	Типовий навчальний план для 3-4 класів початкової школи з українською мовою навчання до типової освітньої програми, розробленої під керівництвом Шияна Р.Б., затвердженої наказом МОН України від

		12.08.2022 року № 743-22 «Про затвердження типових освітніх програм для 3-4 класів закладів загальної середньої освіти»
--	--	---

Освітня програма окреслює підходи до організації єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державними стандартами.

Програма визначає загальний обсяг навчального навантаження на тиждень, забезпечує взаємозв'язки окремих предметів, курсів за вибором, їх інтеграцію та логічну послідовність вивчення, які будуть подані в рамках навчальних планів.

Загальний обсяг навчального навантаження на рік у 1-4 класах відповідає вимогам, визначеним у Державному стандарті початкової освіти та становить 3495 годин:

- у 1-му класі 805 годин;
- у 2-му класі – 875 годин;
- у 3-му класі – 910 годин;
- у 4-му класі – 910 годин.

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальних планах закладу (додаток).

Навчальний план дає цілісне уявлення про зміст і структуру першого рівня освіти, установлює погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме навчальне навантаження здобувачів освіти, встановлене відповідно до вимог Закону України «Про повну загальну середню освіту», з урахуванням вимог Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 25.09.2020 року №2205 та охоплює інваріантну та варіативну складові.

Інваріантна складова забезпечує реалізацію змісту освіти на рівні стандарту та залежно від обраного профілю навчання, розрахована на формування у кожного учня ключових компетентностей; варіативна складова поділена на блоки: збільшення годин на вивчення предметів інваріантного складника, запровадження курсів за вибором і факультативів та індивідуальні заняття.

З метою забезпечення виконання Державних стандартів освіти забезпечено викладання предметів інваріантної складової, що визначені Типовими освітніми програмами для кожного класу, в повному обсязі.

Варіативна складова навчального плану сформована відповідно до типу освітнього закладу, запитів учнів, якісного складу педагогічних кадрів, навчально-методичного та матеріально-технічного забезпечення.

Ураховуючи індивідуальні освітні потреби учнів, рішенням педагогічної ради (протокол №1 від 31.08.2023 року) конкретизовано варіативну складову навчального плану, в якій передбачено додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової.

У 2023/2024 навчальному році **здобувачі освіти 1-4-х класів** працюватимуть за типовою освітньою програмою, розробленою під керівництвом **Шияна Р.Б.**

Особливості освітньої програми у 1-4 класах початкової школи полягають у структуруванні змісту початкової освіти за освітніми галузями та представленні його інтеграції в навчальних предметах, що визначені навчальним планом. Запропонована у програмі інтеграція забезпечує умови для формування в молодших школярів цілісної картини світу, здатності сприймати предмети і явища різнобічно, системно та визначати практичне застосування вивченого.

Освітню програму для 1-4 класів укладено за такими **освітніми галузями**:

- мовно-літературна, зокрема: українська мова, іншомовна освіта;
- математична;
- природнича;
- технологічна;
- інформативна;
- соціальна і здоров'язбережна;
- громадянська та історична;
- мистецька;
- фізкультурна.

Інтеграція змісту та видів діяльності різних освітніх галузей відбувається навколо тем та проблемних питань природничого та соціокультурного змісту. Математичні та мовні уміння при цьому відіграють інструментальну роль та виступають засобами вирішення проблемних ситуацій, пізнання світу, фіксації результатів досліджень. У навчальних програмах з української та іноземної мов, математики, мистецтва, фізичної культури окреслюється поступовий розвиток умінь (шлях досягнення очікуваних результатів навчання) у межах кожної змістової лінії.

Освітня галузь «Мовно-літературна» реалізується у навчальних предметах «Українська мова», «Іноземна мова» та інтегрованому курсі «Я досліджую світ».

Вивчення **української мови** у 1-4 класах передбачає часовий розподіл програмового матеріалу між предметом «Українська мова» та інтегрованим курсом «Я досліджую світ» (мовно-літературна галузь), відповідно до якого 5 годин на тиждень використовується на вивчення української мови як окремого предмета, 2 години української мови на тиждень включені до інтегрованого курсу «Я досліджую світ» (мовно-літературна галузь).

Іноземна мова (англійська) передбачає часовий розподіл у 1-х класах по 2 години на тиждень, у 2-4-х класах по 3 години на тиждень. Навчальний предмет «Англійська мова» забезпечує виконання завдань мовно-літературної освітньої галузі, що стосується іншомовної освіти і не передбачає інтегрування в інші освітні галузі.

В організації роботи над програмою **освітньої галузі «Математична»** передбачено: вивчення окремого навчального предмета «Математика» – 3 години на тиждень в 1-2 класах та 4 години на тиждень в 3-4 класах і включення програмового змісту з математики – 1 година на тиждень в інтегрований курс «Я досліджую світ».

На вивчення **інтегрованого курсу «Я досліджую світ»** у 1-х класах на тиждень відводиться 7 годин: на мовно-літературну - 2 години, на математичну та технологічну – по 1 годині, природничу – по 2 год., на соціальну і здоров'язбережну – 0,5 години, громадянську та історичну – 0,5 години. У 2-х класах на тиждень відводиться 8 годин: на мовно-літературну - 2 години, на математичну, природничу – 2 год, інформатичну, технологічну – по 1 годині, на соціальну і здоров'язбережну – 0,5 година, на громадянську та історичну – 0,5 години.

Уроки інформатики проводяться у спеціально обладнаному кабінеті інформатики, який забезпечено необхідною комп'ютерною технікою, мережею Інтернет та програмами. Заняття з інформатики проводять учителі інформатики (за письмовою згодою вчителів початкових класів). Водночас учителі початкових класів і вчителі інформатики, які ведуть заняття інтегрованого курсу «Я досліджую світ», узгоджують зміст програмового матеріалу, що опрацьовується, та організаційні форми роботи. У розкладі уроків визначено час для заняття «Інформатика (у курсі «Я досліджую світ»)). У класному

журнали на цей предмет відводиться окрема сторінка з назвою «Інформатика (у курсі «Я досліджую світ»)».

У 3,4-х класах на вивчення інтегрованого курсу «Я досліджую світ» відводиться 7 годин на тиждень: на мовно-літературну та природничу - 2 години, на математичну, технологічну – по 1 годині, на соціальну і здоров'язбережну – 0,5 години, на громадянську та історичну – 0,5 години.

Навчальний **предмет «Інформатика»** у 3-4 класах забезпечує виконання завдань інформатичної освітньої галузі і не передбачає інтегрування в інші освітні галузі. На його вивчення виділено 1 годину на тиждень.

У 1 - 4 класах у 2023/2024 н. р. мистецька освітня галузь викладається двома окремими предметами **«Музичне мистецтво» та «Образотворче мистецтво»**.

Заняття з «Музичного мистецтва» проводить учитель музики, заняття з «Образотворчого мистецтва» викладають учителі початкових класів. Педагоги обох предметів узгоджують між собою зміст програмового матеріалу, що опрацьовується.

Фізкультурна освітня галузь реалізується через предмет **«Фізична культура»** (3 години на тиждень, викладається учителями фізичної культури та вчителями початкових класів). Години, передбачені для фізичної культури, не враховуються під час визначення гранично допустимого навчального навантаження учнів.

При складанні календарно-тематичного планування вчителі самостійно інтегрують пропонований зміст різних освітніх галузей і вибудовують послідовність формування очікуваних результатів навчання та відповідних обов'язкових результатів, враховуючи при цьому послідовність розгортання змісту в обраних закладом освіти підручниках.

Навчальний план охоплює інваріантну складову, сформовану на державному рівні та варіативну складову, де передбачені години на вивчення окремих предметів інваріантної складової та запровадження курсів за вибором.

Години варіативної складової передбачено:

- на збільшення кількості годин на вивчення предметів інваріантної складової:

<i>№</i> <i>з/п</i>	<i>Клас</i>	<i>Предмет</i>	<i>Кількість годин</i>

1	1-А,Б,В,Г	Українська мова	по 1 год
2	2-А,Б,В,Г	Українська мова	по 1 год
3	3-А,Б,В,Г	Українська мова	по 1 год
4	4-А,Б,В,Г,Ж	Українська мова	по 1 год

При очній формі навчання згідно з листом МОН України від 02.04.2018 №1/9-190 «Щодо скороченої тривалості уроку для учнів початкової школи» різниця в часі навчальних годин 1-4-х класів компенсується збільшенням тривалості перерв між уроками. Додатковий облік і компенсація навчального часу в початковій школі у 2023/2024 навчальному році не проводиться.

При проведенні уроків з використанням технологій дистанційного навчання у 1-4 класів різниця в часі навчальних годин компенсується проведенням ранкових зустрічей, індивідуальних та групових консультацій зі здобувачами освіти з предметів.

Навчальні екскурсії у 1-4 класах організовуються з тих предметів, з яких вони передбачені навчальними програмами та обліковуються у класних журналах на сторінках, відведених на предмети.

Розділ IV

Опис очікуваних результатів навчання за освітніми галузями

Програма **початкової освіти** окреслює підходи до організації єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями **обов'язкових результатів навчання**, визначених Державним стандартом початкової освіти.

Ґрунтуючись на **компетентнісному підході** до навчання, освітня програма передбачає активне конструювання знань та формування умінь, уявлень здобувачів освіти через досвід практичної діяльності, що забезпечує формування в учнів ключових компетентностей, зазначених у статті 12 Закону України «Про освіту»:

*** вільне володіння державною мовою**, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного

самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях

*** здатність спілкуватися рідною** (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами, що передбачає активне використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади, можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування

*** математична компетентність**, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини

*** компетентності у галузі природничих наук**, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження

*** інноваційність**, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, провадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади

*** екологічна компетентність**, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміючи важливість збереження природи для сталого розвитку суспільства

*** інформаційно-комунікаційна компетентність**, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях

*** навчання впродовж життя**, що передбачає опанування вміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного

навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі

*** громадянські та соціальні компетентності**, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя

*** культурна компетентність**, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості

*** підприємливість та фінансова грамотність**, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організовувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

Спільними для всіх ключових компетентностей є такі **наскрізні вміння**:

- читання з розумінням
- уміння висловлювати власну думку усно і письмово
- критичне та системне мислення
- творчість, ініціативність, здатність логічно обґрунтовувати позицію
- вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, співпрацювати з іншими особами.

Засобом інтеграції ключових і загальнопредметних компетентностей, навчальних предметів та предметних циклів є наскрізні лінії – соціально значимі надпредметні теми, які допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

Наскрізна лінія **«Екологічна безпека та сталий розвиток»** передбачає формування в учнів соціальної активності, відповідальності й екологічної свідомості, у результаті яких вони дбайливо й відповідально ставитимуться до довкілля, усвідомлюючи важливість сталого розвитку для збереження довкілля й розвитку суспільства.

Метою вивчення наскрізної лінії **«Громадянська відповідальність»** є формування відповідального члена громади й суспільства, який розуміє принципи й механізми його функціонування, а також важливість національної ініціативи. Ця наскрізна лінія освоюється через колективну діяльність – дослідницькі роботи, роботи в групі, проєкти тощо, яка розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок.

Завданням наскрізної лінії **«Здоров'я і безпека»** є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище.

Вивчення наскрізної лінії **«Підприємливість і фінансова грамотність»** забезпечить краще розуміння молодим поколінням українців практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо); сприятиме розвитку лідерських ініціатив, здатності успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі.

Формуванню **ключових компетентностей** сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно - діяльнісних та організаційно-методичних.

Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх у нові ситуації.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості створювати умови для самостійного виведення нового знання, перевірки його на практиці і встановлення причинно-наслідкових зв'язків шляхом створення

проблемних ситуацій, організації спостережень, дослідів та інших видів діяльності.

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності формуються відразу засобами усіх окремих предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях.

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах затверджених наказами МОН України.

Розділ V

Форми організації освітнього процесу

Освітній процес організовується в безпечному освітньому середовищі та здійснюється з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку дітей, їхніх особливих освітніх потреб.

Соціальні перетворення в українському суспільстві та воєнний стан в Україні докорінно змінили пріоритети в галузі освіти. Школа потребує впровадження різних форм здобуття освіти, нових нетрадиційних ідей, теорій, що відповідали б оптимальному розвитку дитини, ефективному формуванню компетентностей здобувачів освіти, сучасним потребам людства. Тому змінилася позиція сучасного педагога з носія й транслятора знань на тьютора та фасилітатора. Учитель, володіючи різноманітним педагогічним репертуаром, обирає найбільш доцільні для конкретного учня форми, методи та прийоми навчання. Їх вибір для реалізації програми має здійснюватись з позиції створення освітнього простору учнів. Це передбачає формування цілісності знань на засадах міжпредметної інтеграції й урахування вікових та індивідуальних особливостей дитини, що впливають на перебіг і результативність її навчальної діяльності й забезпечення просування за індивідуальною освітньою траєкторією в різних площинах. Зокрема, в школі І ступеня - ранкова зустріч; навчаюся, навчаючи інших; заняття-квести; ТРІЗ, метод проєктів, дослідницько-пошукові та інтерактивні методи (шість капелюхів, крісло автора, селфі-аудит, селфі-трек та інші), створення ментальних карт, сторітелінг, сюжетно-рольові ігри, інсценізації, моделювання, ситуаційні вправи, екскурсії, тощо.

Учителі не тільки самі активно використовують інтернет-ресурси, сучасні інформаційні технології, але й забезпечують їх активне використання учнями.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання вимог Державних стандартів протягом навчального року.

З метою виведення не тільки навчального, а й у нерозривній єдності з ним **виховного процесу**, в школі на якісно новий рівень організації, що обумовлено реаліями життя суспільства, у Програмах початкової освіти подано соціокультурну тематику створення освітніх ситуацій. Вона є стрижнем, навколо якого інтегрують навчальний і виховний процеси в єдиний освітній процес.

Щоб забезпечити можливість реалізувати право осіб на якісну та доступну освіту відповідно до їх здібностей, інтересів, потреб, мотивації, можливостей та досвіду, незалежно від віку, місця проживання чи перебування, стану здоров'я, інвалідності, соціального і майнового стану, інших ознак і обставин, у тому числі тих, які об'єктивно унеможливають відвідування закладу освіти освітній процес може організовуватися з використанням технології дистанційного навчання (навчальні заняття, консультації, вебіари, онлайн форуми, віртуальні екскурсії тощо).

Для організації освітнього процесу з використанням технологій дистанційного навчання використовуються електронні платформи Google Classroom, Zoom, Google Meet, які схвалені педагогічною радою закладу освіти (протокол №1 від 31.08.2021).

Водночас педагогічні працівники мають право самостійно обирати форми, методи і засоби дистанційного навчання, а також визначати доцільність проведення конкретного навчального заняття в синхронному або асинхронному режимі. Такі дії педагогічних працівників не потребують погодження/схвалення.

При виборі форм і методів навчання, які учителі визначають самостійно, необхідно враховувати конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Освітня програма передбачає досягнення учнями результатів навчання (компетентностей), визначених у Державному стандарті початкової загальної освіти затвердженому постановою КМУ від 21.02.2018 №87 «Про затвердження Державного стандарту початкової загальної освіти».

Освіта є основою інтелектуального, духовного, фізичного і культурного розвитку особистості, її успішної соціалізації, економічного добробуту,

запорукою розвитку суспільства, об'єднаного спільними цінностями і культурою, та держави.

Розділ VI

Опис інструментарію оцінювання

Оцінювання результатів навчання здобувачів освіти врегульовано:

- ст. 17 Закону України «Про повну загальну середню освіту»;
- Порядком переведення учнів закладу загальної середньої освіти на наступний рік навчання, затвердженим наказом МОН України від 14.07.2015 року № 762, зі змінами внесеними наказами МОН України від 08.05.2019 року №621 та від 01.03.2021 року №268;
- Методичними рекомендаціями щодо заповнення Класного журналу учнів початкових класів Нової української школи, затвердженою наказом МОН України від 02.09.2020 року № 1096;
- Методичними рекомендаціями щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти, затвердженими наказом МОН України від 13.07.2021 року №813

Оцінювання в закладі I ступеня здійснюється з метою створення сприятливих умов для розвитку талантів і здібностей здобувачів освіти, формування компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей та потреб учнів, а також визначення ступеня якості освітнього процесу та шляхів підвищення його ефективності.

Основними функціями оцінювання результатів навчання здобувачів початкової освіти є:

- формувальна;
- діагностувальна;
- мотиваційно -стимульовальна;
- розвивальна;
- орієнтувальна;
- коригувальна;
- прогностична;
- констатувальна;
- виховна.

Відповідно до мети оцінювання пріоритетними є формувальна та діагностувальна функції оцінювання.

Об'єктами оцінювання здобувачів освіти закладу I ступеня є результати навчання учнів, у тому числі процес їх досягнення. Навчальні досягнення учнів 1-4-х класів підлягають формувальному і підсумковому оцінюванню.

Формувальне оцінювання, метою якого є відстеження особистісного розвитку учнів й ходу опановування ними навчального досвіду як основи компетентності та побудови індивідуальної освітньої траєкторії особистості, є невід'ємним складником освітнього процесу та здійснюється постійно. Формувальне оцінювання передбачає організацію учителем діяльності учнів щодо усвідомлення ними цілей та очікуваних результатів навчання, способів їх досягнення та визначення подальших навчальних дій щодо покращення досягнень за результатами зворотного зв'язку.

Застосування формувального оцінювання уможливорює розв'язання таких освітніх завдань: підтримання бажання вчитися та прагнути максимально можливих результатів; сприяння оптимальному темпу здобуття освіти учнів; формування в учнів упевненості у собі, усвідомлення своїх сильних сторін; формування в учнів рефлексивного ставлення до власних помилок і розуміння їх як невід'ємних етапів на шляху досягнення успіху; забезпечення постійного зворотного зв'язку щодо сприйняття та розуміння учнями навчального матеріалу; здійснення діагностування особистісного розвитку та навчальних досягнень учнів на кожному з етапів навчання.

Об'єктами формувального оцінювання є: процес навчання учнів, результат їх навчальної діяльності на певному етапі навчання.

Провідна роль у формувальному оцінюванні належить критеріям, за якими воно здійснюється. Критерії оцінювання визначаються вчителем (із поступовим залученням до цього процесу учнів) відповідно до кожного виду роботи та виду діяльності учнів.

Орієнтирами для визначення критеріїв формувального оцінювання є вимоги до обов'язкових результатів навчання та компетентностей учнів початкової школи, визначені Державним стандартом початкової освіти до певного циклу навчання (1-2 класи та 3-4 класи), і очікувані результати, зазначені в освітній програмі закладу.

Формувальне оцінювання здійснюється шляхом:

- педагогічного спостереження учителя за навчальною та іншими видами діяльності учнів
- аналізу учнівських портфоліо
- попередніх навчальних досягнень учнів
- результатів діагностувальних робіт
- самооцінювання та взаємооцінювання результатів діяльності учнів
- оцінювання особистісного розвитку та соціалізації учнів їхніми батьками
- застосування прийомів отримання зворотного зв'язку щодо сприйняття та розуміння учнями навчального матеріалу.

У початкових класах учителі дотримуються алгоритму діяльності під час організації формувального оцінювання та використовують інструментарій формувального оцінювання, що запропоновано у Методичних рекомендаціях щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти, затверджених наказом МОН України від 13.07.2021 року №813.

Відповідно до Методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти, результати оцінювання особистісних надбань учнів у 1-4 класах та об'єктивних результатів навчання здобувачів освіти 1-2 класів виражаються вербальною оцінкою.

Формулювання оцінювальних суджень, визначення рівня результату навчання здійснюється на основі Орієнтовної рамки оцінювання результатів навчання учнів 1-4-х класів закладів загальної середньої освіти.

Метою підсумкового оцінювання є співвіднесення навчальних досягнень учнів з обов'язковими/очікуваними результатами навчання, визначеними Державним стандартом/освітньою програмою.

Об'єктом підсумкового оцінювання є результати навчання здобувачів освіти закладу I ступеня за рік.

Під час підсумкового оцінювання зіставляються навчальні досягнення учнів з очікуваними результатами навчання, визначеними в освітній програмі закладу, з урахуванням Орієнтовної рамки оцінювання. Основою для підсумкового оцінювання результатів за рік є: результати виконання тематичних діагностувальних робіт, записи оцінювальних суджень про результати навчання, зафіксовані на носіях зворотнього зв'язку з батьками, спостереження вчителя в процесі формувального оцінювання. Результати підсумкового оцінювання фіксуються в Класному журналі та свідоцтвах досягнень.

Відповідно до рішення педагогічної ради (протокол №1 від 31.08.2023 року) оцінювання об'єктивних результатів навчання здобувачів освіти 1 - 3 класів здійснюватиметься вербально, а 4 класів виражатиметься рівневою оцінкою.

Підсумкове оцінювання за рік з предметів вивчення таких освітніх галузей як «Технологічна», «Інформатична», «Мистецька» і «Фізкультурна» здійснюються шляхом узагальнення даних, отриманих під час формувального оцінювання, з урахуванням динаміки формування результату навчання.

З метою реалізації **індивідуального підходу** до учнів під час підсумкового оцінювання результатів навчання та створення можливостей здобувачам освіти виявляти відповідальність за власне учіння і досягати максимально можливих

результатів навчання за 10-15 днів до кінця навчального року узагальнюються результати навчання учнів з предметів вивчення/інтегрованих курсів за кожним блоком обов'язкових результатів навчання, який окреслений у свідоцтві досягнень, та визначається стан сформованості/рівень результатів навчання учня/учениці з урахуванням динаміки їх формування.

Відповідно до рішення педагогічної ради (протокол №1 від 31.08.2023 року) попередня оцінка за результатами підсумкового оцінювання учнів фіксуватиметься лише на носії зворотнього зв'язку з батьками.

Педагогічні працівники закладу І ступеня дотримуються конфіденційності під час інформування учнів та їхніх батьків про результати оцінювання. У разі висловлення бажання учнів (їхніх батьків) покращити отримані результати, учитель пропонує здобувачам освіти індивідуалізовану діагностувальну роботу з виявлення стану сформованості тільки тих результатів, які учень хоче покращити.

У кінці навчального року учні 1-4 класів отримують свідоцтва досягнень, де фіксується розгорнута характеристика результатів навчання учнів закладу І ступеня, здобутих протягом навчального року.

Крім того, учні 4-х класів отримують свідоцтво про здобуття початкової освіти, які зберігаються в ЄДЕБО. Паперова копія свідоцтва про здобуття початкової освіти виготовляється та видається у закладі на підставі заяви одного з батьків або інших законних представників учня.

З метою неперервного відстеження результатів початкової освіти, їх прогнозування та коригування можуть проводитися моніторингові дослідження навчальних досягнень на національному, обласному, міському, шкільному рівнях, а також на рівні окремих класів. Аналіз результатів моніторингу дає можливість відстежувати стан реалізації цілей початкової освіти та вчасно приймати необхідні педагогічні рішення.

Оцінювання навчальних досягнень учнів з ООП здійснюється відповідно до індивідуальної програми розвитку, що розробляється на основі висновку фахівців інклюзивно-ресурсного центру, де зазначено труднощі функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я, що можуть впливати на ефективність застосування певних форм оцінювання.

Оцінювання відповідності результатів навчання учнів, які завершили здобуття початкової освіти, вимогам державних стандартів здійснюється шляхом державної підсумкової атестації.

Кожен учень має пройти державну підсумкову атестацію за початковий рівень повної загальної середньої освіти з державної мови, математики.

Зміст, форми і порядок проведення державної підсумкової атестації визначаються і затверджуються центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки.

Освітня програма спрямовується на формування й розвиток ключових і предметних компетентностей учнів, тобто їхню здатність успішно вирішувати різні проблеми, з якими вони зустрічатимуться в реальних виявах своєї життєдіяльності – навчальної, професійної, громадської тощо. А управлінський аспект зміщується з контролю й оцінювання предметних знань, умінь і навичок у бік діяльнісно вмотивованого здобутку – рівня сформованості компетентностей як інтегрованого результату освіти, що має вимірюватися в процесі навчання.

Усвідомлюючи необхідність відстеження рівня оволодіння компетентностями, управлінські процеси мають орієнтуватися на реалізацію наступних функцій: аналітико-прогностичної, планування, організаційно-координаційної, регулятивно-консультативної, контрольної-діагностичної.

Аналіз реалізації освітньої програми відбуватиметься відповідно до Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти Тернопільської загальноосвітньої школи I-III ступенів №23, схваленого на засіданні педагогічної ради (протокол № 8 від 09.06.2021 року) за чотирма напрямками:

- **освітнє середовище** (навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності, матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності)
- **система оцінювання здобувачів освіти** (моніторинг рівня сформованості компетентностей з окремих предметів; проведення контрольних випробувань учнів; участі учнів школи у предметних олімпіадах різного рівня, Всеукраїнських інтелектуальних конкурсах та турнірах; аналізу результатів участі учнів у ДПА)
- **педагогічна діяльність надавачів освітніх послуг** (кадрове забезпечення освітньої діяльності, застосування освітніх технологій, спрямованих на формування ключових компетентностей, практичних умінь здобувачів освіти та методик роботи з дітьми з особливими освітніми потребами; професійний розвиток та підвищення кваліфікації; співпраця зі здобувачами освіти, їх батьками, колегами на засадах педагогіки партнерства)
- **управлінські процеси** (матеріально-технічне забезпечення закладу; здійснення кадрової політики відповідно до штатного розкладу та освітньої програми; сприяння підвищенню кваліфікації педагогічних працівників;

запровадження та підтримка педагогіки партнерства між усіма учасниками освітнього процесу; упровадження політики академічної доброчесності).

Для вивчення якості реалізації освітньої програми використовуватимуться такі **методи збору інформації** як:

- опитування (анкетування учасників освітнього процесу, індивідуальне та групове інтерв'ю)
- вивчення документації (річний план роботи, протоколи засідань педагогічної ради, класні журнали тощо)
- моніторинг (навчальних досягнень здобувачів освіти, педагогічної діяльності, управлінських процесів, освітнього середовища)
- спостереження (за використанням освітнього середовища, навчальними заняттями)
- аналіз даних та показників, які впливають на освітню діяльність: (кадрове забезпечення освітньої діяльності, система оцінювання навчальних досягнень учнів, підсумкове оцінювання учнів, фінансування закладу освіти, кількісно-якісний кваліфікаційний склад педагогічних працівників).

Додаток

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН

для учнів 1 - А, 1 – Б, 1 – В, 1 – Г класів
Тернопільської загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів № 23
Тернопільської міської ради Тернопільської області

на 2023 - 2024 навчальний рік

Освітні галузі	Класи	Кількість годин на тиждень	Кількість годин на рік
		1 класи	
<i>Інваріантний складник</i>	Навчальні предмети		
Мовно-літературна	Українська мова	5+1	245+35
Іншомовна	Англійська мова	2	
Математична	Математика	3	105
Мовно-літературна	Я досліджую світ	2	70
Математична		1	35
Природнича		2	70
Технологічна		1	35
Інформатична			
Соціальна та здоров'язбережна		0,5	17,5
Громадянська та історична		0,5	17,5
Мистецька	Мистецтво: Музичне мистецтво	1	70
	Мистецтво: Образотворче мистецтво	1	
Фізкультурна	Фізична культура	3	105
Усього		19+3+1	665+105+35
<i>Варіативний складник</i>			
Дод. години на вивчення предметів освітніх галузей, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		-	-
Загальнорічна кількість навчальних годин			805
Гранично допустиме тижневе річне навчальне навантаження учня		20	700
Сумарна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)		23	805

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН

для учнів 2 – А, 2 – Б, 2 – В, 2 – Г класів

Тернопільської загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів № 23

Тернопільської міської ради Тернопільської області

на 2023 - 2024 навчальний рік

Освітні галузі	Класи	Кількість годин на тиждень	Кількість годин на рік
		2 класи	
<i>Інваріантний складник</i>	Навчальні предмети		
Мовно-літературна	Українська мова	5+1	280+35
Іншомовна	Англійська мова	3	
Математична	Математика	3	105
Мовно-літературна	Я досліджую світ	2	70
Математична		1	35
Природнича		2	70
Технологічна		1	35
Соціальна та здоров'язбережна		0,5	17,5
Громадянська та історична		0,5	17,5
Інформатична	Інформатика (у курсі «Я досліджую світ»	1	35
Мистецька	Мистецтво: Музичне мистецтво	1	70
	Мистецтво: Образотворче мистецтво	1	
Фізкультурна	Фізична культура	3	105
Усього		21+3+1	735+105+35
<i>Варіативний складник</i>			
Дод. години на вивчення предметів освітніх галузей, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		-	-
Загальнорічна кількість навчальних годин			875
Гранично допустиме тижневе річне навчальне навантаження учня		22	770
Сумарна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)		25	875

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН

для учнів 3 – А, 3 – Б, 3 – В, 3 – Г класів
Тернопільської загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів № 23
Тернопільської міської ради Тернопільської області
на 2023 - 2024 навчальний рік

Освітні галузі	Класи	Кількість годин на тиждень	Кількість годин на рік
		3 класи	
<i>Інваріантний складник</i>	Навчальні предмети		
Мовно-літературна	Українська мова	5+1	280+35
Іншомовна	Англійська мова	3	
Математична	Математика	4	140
Мовно-літературна	Я досліджую світ	2	70
Математична		1	35
Природнича		2	70
Технологічна		1	35
Соціальна та здоров'язбережна		0,5	17,5
Громадянська та історична		0,5	17,5
Інформатична	Інформатика	1	35
Мистецька	Мистецтво: Музичне мистецтво	1	70
	Мистецтво: Образотворче мистецтво	1	
Фізкультурна	Фізична культура	3	105
Усього		22+3+1	770+105+35
<i>Варіативний складник</i>			
Дод. години на вивчення предметів освітніх галузей, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		-	-
Загальнорічна кількість навчальних годин			910
Гранично допустиме тижневе річне навчальне навантаження учня		23	805
Сумарна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)		26	910

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН

для учнів 4 – А, 4 – Б, 4 – В, 4 – Г, 4 – Ж класів
Тернопільської загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів № 23

Тернопільської міської ради Тернопільської області
на 2023 - 2024 навчальний рік

Освітні галузі	Класи	Кількість годин на тиждень	Кількість годин на рік
		4 класи	
<i>Інваріантний складник</i>	Навчальні предмети		
Мовно-літературна	Українська мова	5+1	280 + 35
Іншомовна	Англійська мова	3	
Математична	Математика	4	140
Мовно-літературна	Я досліджую світ	2	70
Математична		1	35
Природнича		2	70
Технологічна		1	35
Соціальна та здоров'язбережна		0,5	17,5
Громадянська та історична		0,5	17,5
Інформатична	Інформатика	1	35
Мистецька	Мистецтво: Музичне мистецтво	1	70
	Мистецтво: Образотворче мистецтво	1	
Фізкультурна	Фізична культура	3	105
Усього		22+3+1	770+105+35
<i>Варіативний складник</i>			
Дод. години на вивчення предметів освітніх галузей, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		-	-
Загальнорічна кількість навчальних годин			
Гранично допустиме тижневе річне навчальне навантаження учня		23	805
Сумарна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)		26	910